

Ц и л о в а :

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
 За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
 Претплата се прима само у годишњи и полугод. роковима.
 Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упућеницом непосредно администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, в. д. агенту у Котор. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају. Гласник се шаљу администрацији и издавају се: за сваки ријеч или број од пет цифара на петит слона по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, на вишим слова ервајерно нине.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

СТЈЕЧАЈ

на упражњена учитељска мјеста у
 Књ. Цр. основ. школама.

Комисијским распоредом од 5. јуна т. г. остала су непопуњена следећа учитељска мјеста:

А) У западној школ. области:

Горњи Загарац,
 Комани, (два одјељења);
 Чево, (два одјељења);
 Богетићи,
 Бата,
 Трешњево,
 Броќанац,
 Горње Рудине,
 Богмилићи,
 Доњи Цеклин, (два одјељења);
 Подгор,
 Бјелице,
 Бољевићи, (два одјељења);
 Сотонићи,
 Шестани,
 Грађани,
 Микулићи,
 Брестиче,
 Убли Чевски,
 Грахово,
 Крњице,
 Комарно,
 Вилусе, и
 Мирац.

Б) У источној школ. области:

Релеза,
 Градац, (два одјељења);
 Доња Морача, (два одјељења);
 Баре Краљске,
 Блатина,
 Горња Морача, (три одјељења);
 Поља, (два одјељења);
 Прекобрђе, (два одјељења);
 Тренча,
 Шекулар,
 Братоножићи,
 Убли, (два одјељења);
 Вуковици,
 Љешкопоље, (два одјељења);
 Момче,
 Безијово,
 Биоче,
 Служ,
 Дрезга,
 Ман. Ђелија,
 Ново Село,
 Влаховићи,
 Подбишће,
 Мијоска, (општинска);
 Затријебач,
 Близна,
 Требаљево, и
 Сраска.

В) У сјеверној школ. области:

Кочани,
 Опутна Рудина,
 Петровићи,
 Голија,
 Црквинце,
 Баре Шумановића, (два одјељења);
 Ман. Ждрбаник, (два одјељења);
 Мартинићи,
 Стабна,
 Пишче,
 Павковићи, (два одјељења);
 Ускоци, (два одјељења);
 Теша,
 Буковица,
 Тренча,
 Горње поље,
 Мратине,
 Недајно,
 Дуга,
 Црна Гора,
 Равно, (општинска);
 Врела,
 Брезна,
 Борковићи,
 Никшић,
 Жуна Никшићска, (два одјељења);
 Велиме,
 Шаранци,
 Драговољићи и
 Жабљак.

На овај стјечај могу се јављати: стални учитељи, који су комисијским распо-

редом остали без мјеста; нови учитељски кандидати, привремени учитељи и учитељски заступници.

Пријаве ће се примати у Министарству Просвјете и Црквених Послова до 20. јула т. г.

П Број 1772. Из канцеларије Књ. Министарства Просвјете и Цркв. Послова, 19. јуна 1910. год. на Цетињу.

— Пресудом Књаж. Великог Суда од 8. маја о. г., број 208. ех 1910—V—1909. 147. —, осуђен је на 10 година робије Љубо Војводић, поштар-телеграфиста IV класе андријевичке поштан.-телеграфске станице, због проневерја и фалсификата, које је починио у званичној дужности.

П. т. број 5737. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела — 14. јуна 1910. Цетиње.

— Милован Лабан, поштар-телеграфиста V класе андријевичке пошт.-телегр. станице, умро је 13. јуна ове године у Бечу.

П. т. број 6490. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела — 16. јуна 1910. Цетиње.

Вукота Стијачић, писар капетаније бањанске, данас је извршио самоубијство.

Број 5054. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела 19. јуна 1910. године, Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Књаз Господар учинио је са Тополице са Својим јахтом излет по мору и шетао се за неколико дана по оближњем Приморју све до Сланого, сврћући том приликом у заливе Боко-которски, Грушки и у канал Каламатски.

У уторник се Њ. Кр. В. Књаз Господар вратио на Цетиње, док се Њ. Кр. В. Књаз Престолонашљедник, који је заједно с Господаром на Тополицу пошао, вратио још у прошлу суботу.

— У четвртак, 17. о. мј., прослављен је дан рођења Њ. Кр. В. Књаза Престолонашљедника на свечан начин. Варош је била окићена заставама, а у 10^{1/2} сати прије подне било је у манастирској цркви свечано благодарење, коме су присуствовали: Њ. Кр. В. Књагиња Престолонашљедниковица, Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија, Књагињица Ксенија и Књагињица Вјера, чланови Књажевске Владе, царско-руски посланик г. С. Арсенијевић са секретаром посланства г. Дјаченком, царско-руски војни агент г. пук. Потапов, држ. великодостојници, официрски кор и чиновништво, сви у потпуној паради и многобројни народ. На благодарењу су одговорали чланови црквено-пјевачког друштва „Његош“. Послије благодарења пуцали су са Табе топови, а војна музика свирала је пред Двором Њ. Кр. В. Књаза Престолонашљедника, гдје је било честитање по уобичајеном церемонијалу. На честитање су дошли и сви чланови олд. дипломатског кора. Иза тога је било пред Двором дефиловање војске пред Њ. Кр. В. Књазом Господаром и осталим члановима Узвишеног Владалачког Дома.

Свечаност је завршена у вече освјетљењем вароши.

— Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија с Кња-

жевићима Михаилом и Павлом допutoвали су у прошлу суботу с Крушевца на Цетиње. С Њиховим Височанствима стигли су на Цетиње и родитељи Њ. В. Књагиње Наталије г. пуковник и г-ђа Константиновић.

— Њихова Имп. Височанства В. Књажеви Олег и Игор, синови Њег. Имп. Височанства Великог Књаза Константина Константиновића, на свом путу по Балканској земљама, дошли су са својим гувернером јуче на Цетиње. До Котора су им изашли на сусрет секретар царско-руског посланства г. Дјаченко и царско-руски војни агент г. пуковник Потапов и допратили их до Цетиња, гдје ће се Високи путници задржати који дан. За све вријеме Њиховог бављења у Црној Гори аташиран им је први ађутант Њ. Кр. В. Књаза Господара г. Михаил Поповић.

У беранском округу наступило је стање тако ужасно, да су нека читава села опушћела, пошто се народ од страха разбежао по горама, и ко је могао дохватио се наше границе.

У Беранама на базару аскери су батинали митрополитског намјесника Прокопију са неколико виђенијих Срба, па их тако криве ставили на сунце да клече! Глас о тако грозном дјелу, што мирни берански округ још никад није видио, распростро се по округу, а народ, мало и велико, стао бјежати куд који може да се склони.

Може бити да су прве вијести и прећеране, али стање ипак мора бити ужасно, јер је наш погранични комесар добио јучер саопштење од турског комесара из Берана, да је проглашено опасно стање за берански округ.

На такве вијести наш министар иностраних дјела г. Томановић одио је ноћу између четвртка и петка у руско и србијанско посланство и прочитао добивене депеше г. Арсенијевићу и г. Петковићу, замоливши их да то доставе својим владама, како би учинили њихови посланици у Цариграду заједничке кораке са нашим отправником послова на Порти, да престане то ужасно стање противу наше браће Срба преко граничара, које задаје велике бриге Књажевској Влади. А јучер у јутро ове вијести су саопштене и овдашњем турском посланству.

И ово се све збива, док се очекује слободни повратак беранских емиграната од прошле године, што је Висока Порта у три пута већ обећавала Књажевској Влади и преко нашег отправника послова у Цариграду и преко свог овдашњег посланства.

Француска политика

Бријан, садашњи предсједник министарства у Француској, изнио је у једном значајном говору новоизабраном француском парламенту програм своје владе. И то што је најљепше и најчудноватије, Бријанов програм није изазвао никаквих општих негодовања, већ изгледа да је задовољно све многобројне фракције политичких партија, заступљене у француском парламенту.

Пошто је нови парламент изабран под знаком изборне реформе, то је Бријан обећао, да ће Француска ускоро добити систем пропорционалног заступништва, као

што је у Белгији. Ова реформа у Француској значи у првом реду, да ће парламенат у маломе представљати сва политичка мишљења у земљи, која су у неколико већ захватила коријена. Политичка слика у парламенту биће вјернија и зато праведнија. Одмах за тим се у Француској надају, да ће избори по листама довести у парламент не локалне величине, већ лица позната цијелој земљи. На тај начин биће унесено више дисциплине у партије и влада ће бити слободнија у погледу захтјева појединих округа, које потпомажу њихови посланици.

Монархисти јако су задовољни са Бријаном, што је обећао нову административну подјелу Француске. На мјесто данашњих осамдесет и неколико департмана, на које је Француска била раздијељена за вријеме прве револуције, Бријан се враћа старој подјели монархистичке Француске прије револуције. Француска ће према Бријановом предлогу бити подијељена у осамнаест великих провинција, од којих свака има историјског, економског, географског и етнографског оправдања да постоји као целина.

У својој програмној бесједи Бријан није заборавио ни захтјеве социјалиста, чији је он најизразитији представник. Законских предлога, који се тичу радника и социјалног законодавства, има повише, и њима ће се бавити нови парламенат.

Начином, којим је Бријан изнио и препоручио те предлоге, он је умрио да задовољи цио парламенат. У Бријановој бесједи осјећао се глас великог државника, који умије да примири прошлост са захтјевима свога времена.

За страни свијет најважнији је ипак онај дио Бријанова програма, који се односи на француску војску и спољну политику. Бријан је свијесно примио политичко наше прећашњег кабинета. Он је изјавио непоколебљиву тежњу његовог кабинета, да сачува, прошири и утврди оне политичке комбинације, на које се Француска до сад ослањала, т. ј. савез са Русијом и споразум са Енглеском.

Да би Француска могла с правом рачунати на своје савезнике и пријатеље, и да би уливала поштовање својим противницима, Француска сама мора бити снажна и потпуно спремна. Бријан је обећао, да ће његова влада, свето чувајући уговоре и споразуме, обратити особиту пажњу француској војсци и морнарици.

Нови француски парламенат саслушао је са задовољством ове Бријанове изјаве и одобрио владин програм, који ће, ако се у свему изведе, обезбједити унутрашњи мир и поредак у Француској и подићи јој још више глас моћног фактора у свјетској политици.

Велика државна гимназија.

У почетку ове (1909/10.) школске године уписало се у Велику државну гимназију на Цетињу 302 ученика. Тиеком године придобила су 4 ученика, дакле свега уписано 306 ученика. У I. разреду било је 111; у II. 69; у III. 57; у IV. 24; у V. 13; у VI. 8; у VII. 10; у VIII. 14. ученика.

Упада у очи да је сразмјерно према нижим разредима број ђака у вишим

разредима управо премален (45), али се то да објаснити тим, што је прије двије године отворена Богословско-учитељска школа, у којој су од ученика цетињске гимназије готово двије трећине.

Од ових уписаних ученика оцијењено је на крају школ. године 274 (у I. 93; II. 64; III. 54; IV. 23; V. 8; VI. 8; VII. 10; VIII. 14.) У првом и другом разреду била су по два одјељења; поради несташице локала није се то могло учинити с трећим разредом, у коме је противно педагошким и хигијенским захтјевима био број далеко већи, него што би смио бити.

Крајем године пријавило се пет екстерниста, који су правили испите 14. јуна, од којих су тројица одбијени на годину дана, а двојица на два мјесеца.

По народности било је од оцијењених ученика Срба 273 и 1 Нијемац. По вјери 272 православна, 1 муслиман и 1 римокатолик.

По завичају било је ученика из Црне Горе 264, из Боке 3, из Босне и Херцеговине 2, из Старе Србије 4, из Аустрије 1.

Просјечно доба било је: у I. р. 11 год. и 5 мј., у II. 14.5, у III. 15.6, у IV. 16.8, у V. 16.3, у VI. 19.0, у VII. 19.1, у VIII. 21.0.

По занимању родитеља било је: земљорадничких синова 136; занатлијских 8; тргов. и гостион. 23; чинов. офици. свешт. настав. 91; другогга занимања 12.

При крају школске године одржани су пријелазни испити слабир и сумњивим по успјеху ученицима.

Напредак у науци био је овакав: I. ред с одликом 41; I. ред 126; с правом полагања испита из једнога предмета 58; II. ред 36; III. ред 13.

По владању имало је 70 ученика одлично, 161 врло добро, 37 добро, 6 лоше.

Здравствено стање ученика било је непријекно добро; крајем новембра и почетком децембра владала је на Цетињу болест фрус (morbilli), те је по савјету санитет. одјељења била распуштена школа на мјесец дана. У току године била су два смртна случаја.

Редовна предавања прекинута су 15. маја за матуранта, а 26. за остале.

Дана 30. маја присуствовали су ученици с наставницима благодарењу у манастирској цркви, затим су им раздјеливана свједочанства, и том приликом директор гимназије дао је ђацима упуте за рад и владање преко ферија.

Најзначајнији догађај за нашу гимназију свакако је тај, што је ове године, након тридесетогодишњег опстанка гимназије, први пут отворен VIII. разред, и што је први пут дакле полаган испит зрелости.

За испит зрелости пријавило се 14 ученика, који су сви припуштени к матури. Да се види, како је то доста тежак пут од I—VIII. разреда, износимо варијације броја ученика кроз пошљедњих осам година. Кад су године 1902./3. били наши данашњи матуранти у I. разреду, било је свега у том разреду 106 ученика, од којих је прешло у II. 73, затим у III. 45; у IV. 33; у V. 30; у VI. 30; у VII. 15 и у VIII. 14.

Ево имена овогодишњих матураната: Баровић Стеван — Нишкић, Вукић Ђуро и Јово — Добрско Село, Вулић Благоје — Голубовци (Зета), Вушковић Благоје —

Петровић (Пипери), Грујичић Јокица — Загарац, Гузина Јован — Фојница (Херцеговина), Драговић Никола — Туриоти (Бјелопавловићи), Зорић Илија — Цетиње, Јовановић Лазар — Творило (Бјелопавловићи), Мартиновић Михајло — Нишкић, Милошевић Гавро — Цетиње, Тупоња Благоје — Нишкић, Хајдуковић Владимир — Цетиње.

I. Из српског језика је била тема: — Какву корист може имати држава и отаџбина од ваљана и разборита сина и грађанина? (слободан састав).

II. Из њемачког језика: — Warum musste Karthago im Kampfe mit den Römern unterliegen? — (слободан састав).

III. Из руског језика: — О значењу изучења руског језика вџ наших средњих Писмени испити почели су 31. маја и трајали су до 5. јуна закључно.

Теме писмених радња биле су: учебнихъ зведеніяхъ? — (слободан састав).

IV. Из латинског језика: — Cicero: De officiis ad Marcum filium L. I. c. 25—85—87 (пријевод).

V. Из француског, односно грчког: — Bossuet: — Amour de la patrie, — (пријевод).

— Herodoti historiarum — L. VIII. c. 721 и 122 (пријевод).

VI. Из математике:

$$1) \frac{x^3 - y^3}{x^2y - xy^2} = \frac{7}{2}$$
$$x + y = 3$$

2) Капитали 8000 пернера, и 12000 пернера уложени су под интерес на интерес, први по 5%, а други по 3%; за које ће вријеме оба капитала достићи исту вриједност?

3) Страна правилног шестоугаоника јесте 6 dm. Колики је волумен тијела, које постане кад се тај шестоугаоник окреће око једне своје стране?

4) Координате су трију тачака:

$$A \begin{pmatrix} -4 \\ -2 \end{pmatrix} \quad B \begin{pmatrix} 5 \\ 7 \end{pmatrix} \quad C \begin{pmatrix} 8 \\ 13 \end{pmatrix}$$

Нека се израчуна површина троугла ABC, из стране AB и висине CD.

Њ. Височанство Књаз Петар, интересујући се за испит зрелости изволио је посјетити писмени испит из њемачког језика и задржати се преко пола часа.

Усмени испити трајали су 9. и 10. јуна. Први дан походио је усмени испит Њ. Кр. В. Књаз Господар и изволио се задржати преко 1½ час, те и сам учествовати у неким питањима. Њ. Кр. Височанство Књаз Господар био је задовољан с испитом и том приликом наглашено је, да ће се држава побринути, како би се нашим првим мантурантима дала прилика, да добију солидну стручну спрему на високом школама и од њих да постану ваљани јавни радници.

Коначни резултат испита зрелости био је овај: двојица ученика проглашени су зрелим с одликом, једнаесторица једногласно зрелим, а један зрелим већином гласова.

У недељу, 13. ов. мј., директор гимназије у присуству проф. збора раздјелио је матурантима свједочанства, и том приликом првим нашим матурантима изрекао

других продукција свакојаког правца и свију школа реалистичких, фантастичких, импресијонистичких, мелодраматских, историјских... Публика се је заносила час за овим час за оним: била је сама неодлучна, куда да окрене. Тако је било и у лирској појезији, а ни романе нијеси могао раздјелити у групе. Истина, техника романа не даје нам велике разлике, али велику разлику опажамо у идејама и сјжеима романописца. Сам Paul Bourget показује нам велику своју еволуцију: 1885. год. написа он стари аналитични роман „Cruelle énigme“, док се је у позније доба све ближе приближавао Балзаку. И други су писци, као Tineyge, Prevost, Bazin, France, често мијењали правац.

Ова неизвјесност тенденције у француском роману има се приписати великом утицу страних литература на француску. Многи нови народи избише на површину и унесоше у модерну Европу нове идеје, које постадоше идејама читаве Европе, особито Француске. Литературе разних народа нијесу данас више у стању, да се одрже искључиво као засебне и народне; као примјер наводимо, да је онај исти Maurice Barrès, који је био један од најоданјих традицијама и домовини, у својим дјелима, а без своје воље, заражен германизмом.

Осим овог особитог космополитичког карактера, узрок данашњем стању француске литературе налазимо јако у већаном занимању француске публике за књижевним дјелима. Што се тиче историјских дјела, та никада не прелазе сталне границе важности. Истина, велики је утицај био историјских дјела Thiérs-a, Lamartin-a и Michelet-a, али ипак

говор, у коме им је дао ваљаних савјета за нови живот, упутивши их особито на интензиван рад, при ком треба увијек да имају на уму своју отаџбину, којој су потребни ваљани, школовани и разборити грађани, који ће искључиво на поштеном раду зидати своју будућност.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Књаз Никола I као пјесник, написао Перо Вучковић, професор, Цетиње — Штампарија К. Ц. Министарства Војног — 1910. Цијена I пернер и 20 пара.

Почетак мјесеца маја уродно је код нас горњом књижевном новином, у којој је г. Вучковић, наш министар просвјете, приказао и аналисао књижевне радове нашег Господара-Пјесника. Аналисана су и с дужим цитатима откријенљена Господарева пјесничка дјела „Пјесме Књаза Николе“ у збирци пок. Магавуља, „Балканска Царица“, оригиналан сјев Шатобрианова „Потоњи Абенсераж“, а даље сјјевови „Хајдана“, „Пјесник и Вила“, „Књаз Арванит“ и „Нова Кола“, пријеве уз игру кола народних, а напокон је у „Додатку“ без анализе и коментара штампано и шеснаест до сад неиздаваних пјесама и пјесмица Господаревих.

Како ова генерација, савременици Књаза-Пјесника, не мисле да имају још право рачунати са заклопљеном књигом Пјесникова књижевног рада, — то ће и подробнија и исцрпна литерарна оцјена Његових књижевних творевина тек доцније моћи бити; а ми са овим приказом имали смо намјеру само, да поздравимо и топло препоручимо ово лијено дјело, прво у коме се покушава извести пјеснички портрет Господарев, и да захвалимо писцу, што је овај свој рад као праву народну књигу издио баш у часу, кад стојимо пред великом државном и народном светковином прославе педесетогодишњице владања Њ. Кр. В. Књаза Господара.

Стогодишњица новосадске гимназије. У четвртак, 10. о. мј., прослављена је на свечан начин стогодишњица српске велике гимназије у Новом Саду. 10. фебруара 1910. године, дакле прије сто година, завјештао је Херцеговац Сава Вуковић двадесет хиљада форинти, да се оснује српска гимназија у Новом Саду. Замисао тога великог родољуба и добротвора народног остварила се након многих теškoћа тек после шест година, и од тога доба васпитавала је новосадска гимназија срп. омладину, учила их књизи, и љубави према својем народу и отаџбини. Народ српски, свјестан њене вриједности, љубио ју је, поштовао и жртвовао много на њу. Велики српски добротвори обезбједише јој опстанак. Поред Саве Вуковића, забиљежена су у књигу њених добротвора имена барона Милоша Бајића, Арса и Анке Пајевића и многих других, па и самог народа.

Сама прослава извршена је на овај начин:

У 10 сати прије подне одржано је у саборној цркви благодарење. Црква је била пуна народа, а био је и српски патријарх и све српске владике из карловачке патријаршије. Чинодјјествовао је епископ патријарха Мирон, који је после благодарења у цркви држао врло лије

и смишљен говор о српској великој гимназији, споменувши њезине ктиторе и приложнике. После благодарења отишло се у дворану српске гимназије, где је новосадски владика Митрофан Шевић поздравно присутне. За тим су поздравили ову прославу патријарх српски Лукијан, новосадски велики жулан Матковић, потпредсједник српског сабора д-р Пелеш и др. После њих су говорили управитељ гимназије Ваца Пушибрк и проф. Ј. Живојновић. Ученици су отпјевали неколико пјесама и тиме је завршена била прослава у гимназији.

У један сат после подне био је банкет у Јелисавети, на коме је учествовало преко три стотине особа. У пет сати после подне била је забава у стрјелишту. Гимназисте су извађали ванредном вјештином гимнастичке вјежбе, а гимназијски хор је отпјевао неколико пјесама, а после се отпочела играња. И на овој пошљедној тачки ове значајне прославе био је присузан српски патријарх са владикама.

У стогодишњој историји ове гимназије има много лијепих страница. Од тих је једна од најлепших она на којој читамо, да је новосадска гимназија, основа на и одржавана муком прекодржавских Срба, примала на своја њедра и отхрањивала и синове осталих српских крајева и давала умие раднике цијелом Српству. Нека то потврди ова статистика:

За дојакошњих 100 година уписало се у новосадску гимназију око 18 хиљада ученика, од ових је 1400 иновјераца. Од године 1865. положило је матуру 920 ученика (од ових је 11 женскиња). Од свршених ђака бјеше их родом из Угарске 597 (64.88%), из Славоније и Хрватске 281 (30.55%), из Босне и Херцеговине 18 (1.20%), из Србије 11 (1.16%), из Аустрије 7 (0.76%), из Црне Горе 6 (0.65%).

Мала Народна Књига. Проф. Живојин О. Дачић у Биограду ради с љубављу и разумјевањем већ више година на народном просвјетивању. Он је успио, да своје Народне Новине и Књиге Народних Новина растури у народ у неколико хиљада примјерака. Дачић са свим оправдано држи, да књиге и новине намијењене најширим народним редовима, морају задовољити ове битне захтјеве: 1. да су просто и лако писане; 2. да се у њима нише о предметима, који могу заинтересовати и најшире народне редове, и 3. да су јефтине. — Да посао народног просвјетивања појача и ускори, Дачић окреће још Малу Народну Књигу. Та би књига излазила с времена на вријеме (од прилике 4 књиге на годину), лијепо опремљене и у корицама уз цијену од десет пара. Доносила би саставе наших признатих књижевних радника, које може разумјети маса народа; одабране пријеве од словенских и других писаца, поуке о животу и раду и народне умотворине. — Ако се пријави довољан број купаца до 1. јулија, изашла би прва свеска 1. септембра. А била би дужност народних пријатеља, да се приме повјереништа и растуривања ових корисних књига.

Основи кривичног права. I Ошшти дио од д-р Томе Живановића. Биоград. Цијена 3 динара.

Г. Живановић, који пада међу млађе људе у науци, ужива већ сада у научним

ЛИСТАК

Тенденције француске књижевности

Године 1830., — дакле мало прије знамените борбе око Египта од Виктора Иго лако је било разматрати стање и тенденције француске литературе. Двије су струје управљене цијелим књижевничким продуктом: она изумируће класичне школе, и она младе и романтичне школе. Године 1857. романтична школа, и ако није сасвим ишчезла, настајала је под ударцима неке нове тенденције, која је захтјевала од литературе ново обиљежје објективности и критике. Под крај 1878. године настала је у књижевности француској зборка, мјешанија језика и тенденција, која се може једном ријечју означити: натурализам.

Изнијећемо овдје само оне свијетле тачке на хоризонту француске литературе, које нам изгледају најјасније и најизразитије. Упознати морамо читаоца, да у данашњој француској литератури нема општих сталних тенденција. Та је појава аналогна с оном код модерне архитектуре, где је све шарено, смотано и помјешано од најразноврснијих и најпречнијих елемената.

Највећи успјех потоњих година постигла је на француској позорници романтична драма: „Cyrano de Bergerac“ (1897.) Мало времена на тем написао је Жорж де Porte-Riche ванредно психолошко дјело: Le Passe, које је прошло неопажено. Многи су писци у то доба издавали више или мање вриједних имитација „Cyrana“, уз велику мношину

ниједно њихово дјело, па ни сама Ламартенова „Histoire des Girondins“, није имала толиког успјеха као „Contemplations“ и „Meditations“.

Данас историјска дјела стоје на скроз другом становишту. Повијест је данас потпуно реформирала средства испитивања, и добила је сасвим нову слободу; данашњи или боље актуелни су историчари — собе велике, свестране културе, неки су савршени уметници (Houssave, Vandal, Masson), а неки су шта више и историјски романијери. Актуелна француска историјска дјела можемо упозорити са романима и баш публика се радо за њима заноси и радо их чита, јер јој причају дјела истинита, марљиво испитана и историјски контролисана.

Али у народу, где јавни живот побуђује управ живо занимање и где сталешке борбе захваћају све озбиљнији карактер, социјологија и политика морале су оставити дубоки траг и у књижевности. Тако видимо Bourget-a, који се, пошто је проучио тајне психологије, упушта у рјешавање виталних проблема нашег друштвеног живота. За њим је пошао читав ред књижевника, иначе психолога и романописца, који се страствено бацише на социјологију и на политику.

А што је с романом, који је онако сјајно доминирао у вријеме Zola, Daudet-a, Maupassant-a? Задржаје ли он још своје часно мјесто? Довољан је један поглед, и наћи ћемо негативан одговор. Драма, за коју би се прије 15 година рекло, да је пред вратима велике декаденце, изненада се подигла јача и свјежија но прије, а на рачун романа, који јој је морао уступити неколико својих великана, као Hervieu-a и Bourge-

t-a („Un divorce“). Али роман није ипак изгубио свој важан положај у француској књижевности. Он је извор новог, чистог француског језика. Данашњи француски романописци управо се нагињу у љепоти језева и стила; и њима гледаш трагове оног јаког, сликовитог импресијонизма, о којем је г. 1866. Зола говорио у свом „Evenement“. Сви романописци радије употребљавају именицу и адјектив, него ли глагол, а с тога је стил лаган и угодан. — Још постоји у француској књижевности једна тенденција, која тражи једноставност, хладноћу и тачну изразитост. И ако је та школа још доста млада, ипак има изгледа да ће знатно напредовати.

Роман, и ако у декаденци, још има својих присталица, као Bourget-a, Bazin-a, Tineyge, Prevost, de Regnier и т. д.

Из свега овога да се извести један закључак. У читавај француској књижевности опажамо бар једну јасну и изразиту тенденцију, а та је: чежња за истинитим, природним приказивањем живота и осјећања. Та је струја без сумње потекла из јаке реакције против романтизма, од којег ће нас, ако не Zola и Flaubert, а оно бар актуелна француска књижевност ослободити.

Ошгледна је тежња к тачности, прецизности и истини: свака књига, била она историјска, историјско-културна или критична, дине овим духом; француска књижевност, која је била забраздила ушљед утицаја страних књижевности, након два вијека опет се је повратила у нормални правац — правац прецизности и истине.

круговима глас једног темељног стручњака и одличног правника. У овој књизи, коју је писац намијенио за уџбеник својим ђацима на универзитету, темељ основа кривичног права положен је, као што се вели у предговору, у основним проблемима, у којима су утврђени елементи трију основних појмова кривичног права; кривичног дјела, кривца и казне. Писац вели, да је у својој књизи појам о кривцу радио супротно општој теорији, која тај појам игнорира и погрешно сматра као основне кривично-правне појмове само кривично дјело и казну. Уносећи тако и тај трећи појам, писац мијења и поредак, који се одржавао у конструкцији осталих уџбеника из кривичног права. Али то у књизи о оваком предмету мијења многе ствари и у суштини и у појединостима, и отвара нову перспективу закључцима.

Писац сам вели, да је одступио од начина, којим се обично пишу овакви уџбеници, а којим је и Лист правни своје књиге: простим констатовањем. Г. Живановић износи туђа мишљења, образложио је зашто усваја ово или оно туђе мишљење, а износићи своја мишљења он је образложио, како је до њих дошао.

У почетку се налази исцрпан историјски дио. За тим долази одјелак о кривичном дјелу. А у наредним двијема књигама биће наставак ових основа, и то дјелови о кривцу и казни.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Савјети и поуке о здрављу.

1. Свака болест, ма била у почетку незнатна и лака, ако се занусти или се погрешно лијечи, може постати опасна. То се најчешће виђа на непримјетним посјекотинама или улцима, који могу изазвати тровање крви или веће и мање подкожно запаљење. Због тога треба имати непрестано на уму, да ниједна рана није толико мала, да у њу не може ући какав загађен предмет, и с тога треба према свакој ма и најнезнатнијој повреди коже бити пажљив, и рану и мјесто у близини ње опрати и потпуно чистим завојем увити. За испирање треба узимати кувану воду, а свака кућа ваља да има мало намука из апотеке.

2. Кад из какве ране тече много крви, треба повријеђени дио тијела држати што више у вис и рану завојем што чвршће увезати. Ако крв липти, знак је да је повријеђена жила и одмах треба ићи по љекара. Док он дође, треба прстом јако притиснути крваво мјесто, да би се липтање крви зауставило, а више ране тијело чврсто увезати. Потребно је да има у већим радоницама и фабрикама, где се често догађају теже повреде, нарочито спремљених радника, који ће умјети пружити прву помоћ у невољи.

3. Код назеба, који прати кијавица и кашаљ, мора се прије свега оставити пушење дувана, ваља избјегавати одвише хладна и врела пића и јела, и док катар не прође у хладније доба године носити топлије одијело. Ако уз назеб иде и грозница, главобоља и наизмјенице се осјећа хладноћа и врућина, треба одмах лећи у постељу и тражити љекарску помоћ. Ако се ово не уради, могу од незнатних катара постати дуги и тежки катар бронхија, задуха и болести плућа.

4. За вријеме желудачних болести: нејешности, стужавања и повраћања, што се све јавља код „покавареног желудца“ последице употребе нездравих јела или претовареног желудца, треба одмах оставити уобичајени начин храњења и неколико дана живјети о брашњеној чорби, чају и двонеку и тек постепено се вратити старом начину храњења.

5. Многи људи, особито они, који раде своје редовне послове сједећи, пате од јаког затвора (неуредне столице). При том они употребљавају као лијек јака средства за чишћење и пијуле; али то помаже само за кратко вријеме и погоршава саму болест. Овдје најбоље помаже довољно кретање, које се може чинити и у соби редовно гимнастиком. Нарочито пак се мора назити на јело. Нека је на столу више поврћа, доста сировог и куваног воћа, масла, јер они помажу противу затвора.

6. Онима, који пате од пролива, препоручује се обратито поступање. Ови се морају много чувати од хладнијех јела и пића; поврћа и воћа јести што мање и то исчијеђено, а као главна храна да буду брашњена јела: ориз резанци и тарана. За препоруку су још: чај, какао и, ко може да поднесе кувано млијеко. Осим тога је веома корисно да носе око трбуха топан фланел.

7. Врло мршави и слабуњави људи ваља много да настану да оснаже своје тијело, пошто слаб човек много лакше подлеже различним обољевањима и теже прележи болест него здрав човек. Није главно да се само увећа тежина тијела и постане гојазним, него ваља у исто вријеме оснажити и мишиће, који су оруђа за рад. С тога треба поред добре хране

редовно вјежбати и мишиће гимнастиком и кретањем по чистом ваздуху. Велику хранљиву вриједност имају: месо, јаја, сир, масло, шећер, сварљива брашњена јела од овса, јечма, кукуруза, ориза и махунасти плодови.

8. Врло је важно правило полако јести и добро жвати; иначе је некористан рад желудца и цријева, пошто већи дио хране излази из тијела несварен и неупотребљен. С општом тјелесном слабашћу често је у вези слабост живчаног система и већа раздражљивост (нервност).

И овдје с општим снажењем тијела не стаје слабости и раздражљивости живаца. Треба веома пазити на то, да се има дуг и миран сан. За то треба избјегавати сва средства која драге и живјети умјерено у свему.

9. Руматична обољевања, ишијас, реуматизам мишића и зглобова врло су раширени међу радницима, нарочито међу онима, који раде на пољу или по влажној земљи. При свакој промјени времена болови се све чешће и јаке појављују. Склоност к овим обољевањима може се само тако оклонити, ако се разумно одијевамо и тијело очврсномо. Прекомјерно дебеле и топле хаљине разијеже тијело и чине да је веома подесно за обољевање. Треба се одијевати према добу године; у хладније вријеме треба обући једну хаљину (горњу) више. Ако су ноге напавшене, треба што прије скинути чаране и обућу и сувима их замијенити. Кад је тијело знојаво или кишом покисло, не треба стајати на пољу или промаји, него се кретати, а код куће одмах узети суво одијело.

10. За очвршћење тијела најбоља су хладна трљања горњег дијела тијела преко цијеле године. Трљање треба да се врши брзо: најприје мокрим убрусом коју поквасити, па је затим сувим убрусом осушити. Исто се тако обје ноге једна за другом истрљају. За вријеме трљања тијело треба да остане голо, како би се навикло на ваздух, од кога је годинама било сакривено. Купања у ријечи преко лjeta су најбоље средство за очвршћење тијела противу утицаја хладноће и реуматизма.

Зашто дјеца у школи не напредују?

Данас је утврђено да многа дјеца заостају у школи односно учења не само због тога што нијесу обдарена, већ и из многих других здравствених разлога, што би педагози требало да имају на уму. Многобројна испитивања школских љекара дали су нам драгоцене податке, а у исто вријеме и средства како ово зло треба сузбијати. Свакојако не може се одрећи, да разнолика даровитост и индивидуална подобност до извјесног степена условљава и разлику у напретку школске дјецe. Али је исто тако доказано непобитним подацима, да и спољне школствости играју у том погледу једну доста важну улогу.

У опште се може рећи, да привредне прилике и тјелесни склоп и састав спадају у главне чиниоце, који утичу на умни напредак дјецe у школи. *Дорнблит* је у својој књизи „хигијена умнога рада“ опширно изнио и показао, како су правилна исхрана, довољно спавање и други хигијенски услови важни по умну радњу школске дјецe. Дјеца која у младим годинама морају рано да устају, како би прије школе што год привредила својој породици, на уморна долазе у школу, често чак и без доручка, разумије се, да не могу радити задатке као остали ђаци. Поред ове социјалне невоље криви су и многи тјелесни недужи, а *Дорнблит* је цифрама доказао да тјелесних недуга има код школске дјецe врло много. Главни су од њих: малокрвност, болести зуба, тјелесна слабост, обољења носа и ждрџела, од којих пати врло велики број школске дјецe. А највише ових тјелесних недуга има код оне дјецe, која су заостајала, тј. која не показују никакве напретке у учењу. Нарочито носне болести и обољења ждрџела (гуше) сметају дјецу у школском раду.

Заго је задатак родитеља и учитеља, да обрате пажњу на спољне школствости и да начине строгу разлику између личне даровитости с једне и тјелесног састава и здравља с друге стране. Дјецe те ће, како лијено каже *Дорнблит*, тек онда моћи радити своје задатке а да се не пати, ако и умно и тјелесно свјеже приступа послу. А у колико стотина случајева смо ми далеко од овог идеала?

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Централни Одбор за прославу педесетогодишњице владања Њ. Кр. Височанства Књаза Господара моли све госте са стране, који намјеравају доћи на Цетиње о јубиларним свечаностима, које ће бити 15., 16. и 17. августа ове године (по старом календару), да му изволе пријавити свој долазак *најдаље од 15. јула*, како би се Одбор на вријеме могао постарати о превозним средствима од

Бара или Котора до Цетиња и о становама на Цетињу.

Италијанска изложба на Цетињу. Поводом предстојеће јубиларне прославе педесетогодишњице владања нашег Узвишеног Господара, у Италији се зачела мисао да се приреди на Цетињу изложба италијанске умјетности, индустрије и земљорадње, као рјечита манифестација поштовања пуног љубави према прославленом Јубилару.

Ова је мисао нашла одушевљена одзива, одобравања и подржавања код италијанских првака на политичком, умјетничком и економском пољу, а Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Књаз Господар и Књаз Престолонашљедник, као и Књ. Влада са захвалношћу су примили то предузеће, које нема друге сврхе, како се дотични одбор изјавио, него „да достојно поштовање *исказе Великом Књазу и мудроме владару поводом педесетогодишњице Његовог срећног владања*, чим ће Италија у исто доба дати знак благодарности Оцу своје љубљене Краљеве, и још више стегнути везе између једног и другог народа.

Опет арнаутски емигранти. Асо Фероич са два брата, сином и синовцем и још са четири рођака, пребјегаво је у Велику и јучер је био упућен од пограничне власти на Андријевицу, а сјутра ће по наредби Књаж. Владе поћи у Никшић.

Епископска канонска визитација. Пишу нам из Никшића: — По раније утврђеном програму, преосвештени заумско-рашки Епископ Г. Кирило почео је своју канонску посјету по Епархији 19. маја ов. год. у пратњи свога ђакона, секретара Сима Шиља. Преосвештени је одлучио посјетити Пипере и Бјелопавлиће, што је и учинио у времену од 12 дана.

За то вријеме обишао је 24 цркве и манастире: Ђелију и Ждрџаник, прегледао њихове припадљивости, прегледао матице и осталу парохијску администрацију, а уз то је и проповиједао слово Божје. Бесједе су му биле израз његових осјећаја, што је и сам народ увидио, те је сваку његову ријеч са највишом пажњом пратио и дубоко к срцу примио.

На овом апостолском путовању приређен је преосвештеном г. Епископу свуда сјајан дочек и испраћај. Свак без разлике: војска, чиновници војног и грађанског реда, учитељи са школском дјецом и у опште сав народ наметаше се, како ће што усрдније и свечаније дочекати свог архиепископа и указати му што већу почит. И у овој прилици истицаше се у своје сјају урођена у души народној љубав према Витешком Књазу Господару и Његовом Узвишеном Дому. Здравнице, пјесме, говори и разговори држаху се за све вријеме бављења Његовог Преосвештенства по овим крајевима, у славу Божију и у здравље Оца Отаџбине, Узвишеног Књаза Господара и цијелог Владалачког Дома.

У томе времену, Преосвештени је одслужио двије св. литургије, и то: једну у манастиру Ђелији на дан св. Стефана, 20 маја, за вријеме које је произвео у чин игумана јеромонаха Исаију Лумовића, настојатеља те обитеље, и другу у селу Слатини, гдје је освештао новосаграђену цркву, а том приликом освештао је и мост у Спужу. Ш.

Руски ђаци. У уторник вече стигли су на Цетиње 19 руских ђака, већином из прве и треће Казанске гимназије, који су употребили школске ферије, да пропутују балканске земље. На путу их води њихов професор г. *Николај Горталов*, наш стари познаник и уважени пријатељ Црне Горе, а с њима су још два наставника: г. г. Ј. Денисон и Кл. Хорват. Ђаци су овдје дочекали три наша гимназијска наставника, који су им били за свевријеме бављења у Црној Гори на руци. Пошто су наставници са ђацима учинили посјету царско-руском посланику г. С. Арсенијевићу, Високопреосвештеном Г. Митрополиту Митрофану и министру просвјете г. П. Вучковићу, прегледали су све знаменитости наше пријестолнице, а у четвртак вече имали су част бити примљени од Њ. Кр. В. Књаза Господара, који је благоизволио одликовати све ђаци сребрним медаљама „за ревност“.

Јуче су ђаци с наставницима отпутовали у Бар и Улцине, а у понедјелник враћају се опет на Цетиње, одакле ће преко Котора продужити пут за Србију.

Матурална свједочанства. Велики значај прве матуре у тридесетогодишњем опстанку наше гимназије изискивао је, да и свједочанства о том државном испиту добију и својом спољашношћу што значајнију и достојнију форму. Управа Гимназије дала је за ту прилику изградити посебне нарте у умјетничком заводу Р. Мозингера у Загребу — једином заводу своје врсте на словенском југу. — Грб са порфиром израдио је прецизно и одлично по свима правилима хералдике г. проф. Мило Ковачевић, а сву осталу техничку и орнаменталну страну извела је фирма Мозингер по својим вјештацима. Тип свједочанства удешен је у стилу на-

ше народне орнаментике, која се налази ушчувана у рукописним црногорским књигама из XV—XVIII. вијека. Овим је чиста обрада свједочанства задобила посебан карактер, а целокупан утисак уз све остало има у себи и моменат историјске српске старине.

На свијетло-зеленкастој основи израђен је сам грб с порфиром, кога заокружује укусан декоративни оквир, рађен у стили народних орнамената. Танки и испрекидани ситни потези, који превлаче читаву основу, служе једним дијелом њеном уљепшавању, а другим испуњавању оних празнина, које сам грб за собом оставља.

Чitava композиција одговара и озбиљности једне државне исправе и посебној националној карактеристици и добром естетском укусу. Кад се томе прибодда, да је сагласно с тим држ. штамарија извела штампарски рад на свједочанствима потпуно успјешно, онда та свједочанства чине најбоље утисак и без сумње спадају међу најљепше исправе ове врсте.

Из нашега позоришта. У прошлу недјељу давана је у нашем позоришту представа „Карташ“ од Диканжа. Представа је у сваком погледу успјела, а изволио ју је посјетити и Њ. В. Књаз Мирко. У својим улогама особито су се истакли г-ђа Милетић, г. г. Стевановић, Петровић и Љ. Таминовић. Њ. В. Књаз Мирко, који је с највећим интересом пратио цео комад, дао је управу и за посленим глумцима изразити преко свога ађуганта Своје високо признање.

Сјутра се даје одлична комедија Гогољева „Ревизор“, у којој из наклоности према нашем позоришту гостује члан хрв. зем. позоришта у Загребу г. М. Марковић. Оправдана је нада, да ће наша публика овај комад, у коме ће бити заступане наше најбоље снаге, бројно посјетити, тим више, што у комаду игра главну улогу први гост на нашој позорници.

Пошто се позоришна зграда поправља, а инсталација електричног освјетљења захтјева за дуго времена слободан рад у позоришту, то ће послје Петровадне чланови нашега позоришта, слиједећи своје позиву и програму управе, отпутовати у унутрашњост. Наше вароши Подгорица, Никшић, Бар и Улцине, у којима ће позориште дати до 6 представа, без сваке сумње покаже најбољу своју предусретљивост према овој нашој младој, али потребној и корисној установи.

У идућем броју објелоданићемо стање позоришне касе, пошто је протекао један мјесец позоришнога дјеловања. Биланс је тај средње руке, али се поуздано надамо, да ће други мјесец бити куд и камо уноснији, већ и с тога, што ће управа ангажовати још три добре глумачке снаге.

Са скупштине Радничког Друштва. Ванредна скупштина овога друштва бавила се у недјељу, 13. ов. мј., промјеном правила друштвених, и она је била одлично посјећена како од чланова друштва, тако и од мноштва мјесних радника. Скупштина је с малим измјенама изгласала од Управе предложена нова правила, која ће побољшати положај чланова друштвених тијем, што се Управа друштвена поставља у положај посредника у односима чланова друштва према послодавцима па и властима, и тијем, што каса друштвена гарантује својим члановима помоћи у случајевима болести, смрти и немања рада, чега све до сад није било. На скупштини је још дато повјерење старој Управи, а попуњено је само упражњено мјесто секретара избором г. Ника Иванишевића, писара Министар. Иностр. Дјела, и тијем с скупштине била закључена.

Нова друштвена правила већ су поднесена обласној управи на одобрење.

† Ђуро Вукосавовић. О спроводу пок. техничара Ђура Вукосавовића, који је, као што смо јавили, 7. ов. мј. у Прагу преминуо, добили смо накнадно из Прага овај извјештај:

У четвртак, 10. јуна, смртни остаци пок. Ђура предани су матери земљи. Погреб је био свечан, за што велику заслугу има одлични наш пријатељ г. д-р Вратислав Черни и српска академска омладина у Прагу, нарочито тамошњи црногорски ђаци.

Пошто је тијело покојниково пренесено из болнице у руску православу капелу, на Олшанском гробљу, руски протојереј *Николај Николајевич Ружков* уз асистенцију пјевачког хора јужнословенске омладине, извршио је опијело. Покојникова скриња била је покривена масом цвијећа и једним великим вијением, који је положила „Српска академска омладина у Прагу“. У канали, при опијелу, била је присутна сва готово јужнословенска академска омладина: Срби, Хрвати, Словенци и Бугари, и много Чеха. Послије опијела протојереј Ружков држао је кратко слово, а иза њега говорио је г. д-р Вр. Черни, који се топлим ријечима опростио с покојником. За тим се тужни спровод кренуо к вјечној покојниковој кући. Омладина је у знак својег дубоког поштовања

и жалости узела на руке скрињу са смртним остацима свога друга и донијела је уз тужно појање омладинског кора до гроба. Скрињу су носили два Србина, два Хрвата, један Словенац и један Бугарин — студенти у Прагу. На гробљу су се с покојником опростили Н. Шкерковић, философ, и у име јужнословенске академске омладине г. Ђунио — техничар (Хрват). С пошљедњим „вјечнаја памјат“ присутног свештеника и тужног појања спуштени су смртни остаци покојног Ђура у хладан гроб, који је за навијек покрио један младан и напредан живот.

Омладинац.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевича *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је овај прилог:

Alfonso Mandelli, председник Дјечије Болнице из Кремоне у Италији, скупио је између својих пријатеља, и послао Дјечијој Болници на Цетиње L. Ital. 1000 (хиљаду).

ТЕЛЕГРАМИ

Солун, 14. јуна. Трећи војни корпус биће раздијељен на 4 независне дивизије и то: Скопље, Битол, Серез и Солун, а пета независна дивизија установиће се у Скадру.

Цариград, 15. јуна. Јуче су посланици сила заштитница Крита предали Порти одговор на ноту од 13. маја. Напомињући познате кораке консула код егзекутивног комитета критског, као и одлуку сила за повећање својих бродова на Криту, у ноти се истиче, да силе заштитнице већ по други пут доказују, да ће чувати суверенска права султанова. Силе позивају турску владу, да предузме успјешне мјере за умирење Крита, како не би Грчка била изазвана на против-акцију, која би могла уродити тешким сукобима. Силе изјављују, да преговори о коначном рјешењу режима на Криту могу отпочети једино уз судјеловање свију сила потписница Берлинског уговора.

Рим, 15. јуна. Одговарајући у Камари на интерпелацију односно Крита, министар иностраних дјела изјавио је, да Италија настоји, да се одржи мир и избјегне све, што би могло изазвати сукоб. Основно је начело талијанске политике одржање status-a quo и земљишне цјелокупности у турском царству и балканским државама, те се с тога и налаже потреба, да се очувају неокрњена суверенска права султана на Криту. То ипак не смета ништа завођењу слободних установа на Криту. Док је поступком Крићана мир на Криту био угрожен, дотле је држање Грчке у критском питању било до сад потпуно исправно. Министар на завршетку изјављује, да Италија не смије заборавити, да је од Европе добила мандат, да буде елемент културе и мира.

Париз, 16. јуна. Бугарска Величанства отпутовала су у Брисл.

Цариград, 16. јуна. Парламенат је данас закључен.

„Сабах“ и „Икдам“ јављају, да ће министарски савјет у првој својој сједници утврдити текст ноте, којом ће Турска позвати Аустро-Угарску и Њемачку, да узму учешћа у преговорима о коначном режиму на Криту.

Солун, 16. јуна. Шефкет Торгут паша упутио се с јаком пратњом из Ђаковице за Призрен. На путу га је из засједе дочекала чета Арнауца и бој се заметнуо. Послије два сахата Арнауци су били приморани, да се предаду. Губитци са обје стране су непознати.

Петроград, 17. јуна. Данас су констатована два нова случаја колере.

Биоград, 17. јуна. Из Скопља се јавља, да је ових дана дошла

из Цариграда строга наредба властима у косовском вилајету, да приликом разоружања не чине више насиља српском становништву, ушљед чега се стање у косовском вилајету побољшало.

Петроград, 18. јуна. Государствени Савјет одложен је до 15., а Дума до 5. октобра.

Цариград, 18. јуна. По рјешењу министарског савјета министар унутрашњих дјела управо је својим подручним властима депешу, у којој истиче, да се критско питање примиче рјешењу, које одговара правима и интересима Турске, те према томе нема више никаквог повода за бојкот противу Грка, чије би продужење само ствар погоршало. Министар позива власти, да предузму све мјере, како би што прије престао бојкот.

Канеја, 18. јуна. У заливу Суда налази се сада потпун број ратних бродова сила заштитница.

Сарајево, 18. јуна. Председник сабора Али-бег Фирдус, умро је.

Лавов, 19. јуна. Јуче су 300 рутенских ђака уљегли без допштења ректоровог у универзитетску салу.

Настала је свађа са пољачким ђацима, за вријеме које је испалено неколико метака из револвера, од којих је више ђака рањено. Полиција је заузела универзитет, а државни тужилац и ишљедни судија дошли су међу ђаке.

Много ђака је затворено. Девет их је тешко рањено, од којих је један Рутен од рана умро.

Букурешт, 19. јуна. Овдашњи италијански посланик саопштио је министру иностраних дјела, да је грчка влада примила услове захтјеване од румунске владе због догађаја у Пиреју, те је према томе овај сукоб изравнат.

Букурешт, 19. јуна. Стање краљичино боље је.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 11. до 18. јуна 1910. год.

Гранд Хотел: А. Бахман, трг. пут. из Трста; А. Каријери, инж. из Бари; Ј. Јакш, чин. из Беча; Ф. Пшихода, конциниста из Беча; Р. Валдец, проф. из Загреб; Г. Евреинов, сенатор из Петрограда; Х. Кохенег, прив. из Граца; Ф. Пилс, инспектор из Граца; М. Попов, трг. пут. из Будимпеште; Е. Маурер с госпођом, чин. из Беча; д-р Х. Троши с госпођом, лекар из Билина; Г. Патак, прив. из Скадра; г-ђа Л. К. Китрец, прив. из Чикага; г-ђа Л. К. Френч, прив. из Њујорка; г-ђа К. С. Кудстандал, прив. из Њујорка; д-р С. Рибици, лекар из Шкрњевца; Л. Рајинске, трг. из Шкрњевца; Ф. Реглер, прив. из Инголштата; Г. Фрер, прив. из Инголштата; К. Шринц, прив. из Инголштата; Б. Леднер, трг. пут. из Трста; д-р Л. Баш, адвокат из Будимпеште; А. Гергели с госпођом, фабрикант из Будимпеште; А. Леске с госпођом, директор банке из Лавова; М. Марковић, члан хрв. позоришта из Загреб; Ф. Плашке, кр. оперски пјевач из Дрездена; Х. Кучбах, кр. капелник из Дрездена; г-ђа Е. Остен, кр. оперска пјевачица из Дрездена; Ј. Пекарек с госпођом, трг. из Беча; д-р Л. Роајер с госпођом, адвокат из Париза; Ј. Унгар, инж. из Будимпеште; Ј. Л. Вукасовић, поморац из Америке; Д. Сантори, гл. директор из Рима; Ф. Маријано, пуковник из Рима; Е. Витигар, чин. из Штајерске; К. Маир, акад. сликар из Беча; Р. Верики, прив. из Торина; П. Левек, војни аташе из Беча; д-р Б. Јордан, лекар из Прага; Р. Штајерер, трг. из Берлина.

Хотел Рајнвајн: Л. Ворел, трговац из Граца; М. Херберт с госпођом, посједник из Бостона; Г. Љубановић, трг. из Скадра; А. Газа, чиновник из Ђенове; Ф. Било, трг. из Граца; С. Пароди, трг. из Бари; Ј. Галушка, трг. из Мораве; Б. Гиблар, чин. из Сегедина; Д. Шакри, чин. из Скадра; Е. Мука, чин. из Скадра; Ј. Алберт, чин. из Минхена; А. Мартин, чин. из Минхена.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изашле су из штампе:

СТЕНОГРАФСКЕ БИЉЕШКЕ

О РАДУ

ЦРНОГОРСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

савзане у редован сазив 18. новембра 1909. год.

Књига садржи 44 штампаних табака.

Цијена је 2 перпера

Може се добити на Цетињу: у књижари Мартиновић — Иванишевић; у Подгорици: у књижари Коста К. Станића и Рундо Загора; у Никшићу: у књижари Симата Гарчевића.

Број 327.

Цетиње, 12. јуна 1910.

1,4 Управа Држ Штампариие.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Позивају се она г. г. претплатници којима истиче претплата 1. јула тек. године, да изволе на вријеме обновити претплату, како не би било прекидања у пошиљци листа.

Цијена је за „Глас Црногорца“ досадашња и означена је на челу листа.

„Глас Црногорца“ неће се никоме слати ко унапријед не пошаље претплату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Цетиње, 5. јуна 1910.

Администрација

„Гласа Црногорца“.

Званични огласи

ПОЗИВ

којим се позива Јово Тошић из Жабљака (у Језерима), који је прије 6 година отишао у Турску, да у року од два (2) мјесеца, рачунајући од првог овог позива у „Гласу Црногорца“ лично предстане овој Консистирији ради коначног рјешења бракоразводног спора са његовом супругом Милицом, кћером Милутина Кулића.

Не пријавили се речени Тошић у одређено му овим позивом вријеме, ради реда поставиће му се бранитељ, који ће га у овом спору заступати, на основу чега ће се и у његовом осуству коначно рјешење ријешити.

Број 766.—А.—1908.—22. Из канцеларије Консистирије Никшићске, 3. јуна 1910. год. Никшић. 1,3

ПОЗИВ

На молбу, Јоване супруге, Михаила Бањова Катнића из Велестова — осудног из домовине — а кћере Сава Борозана из Бокова, позива се речени Михаило, да дође у Црну Гору и прими Јовану на заједнички брачни живот, или пошаље истој новац за путне и подвозне трошкове, како би могла код њега поћи. У противном случају, дужан је Катнић предстати овој Консистирији најдаље до 1. октобра ов. год., или Консистирију обзнанити, о свом садашњем боравишту, са изјавом, како мисли о својој супрузи.

Не одазове ли се поменути Катнић, по њиховом брачном спору, донијеће се коначна пресуда и у његовом осуству.

Број 1533.—А.—1907.—16. Из Консистирије Цетињске, 29. маја 1910. год., Цетиње. 1,3

ОБЈАВА

Да би се стало на пут повременом и безразложном подизању продајних цијена соли из државног монопола од стране појединих приватних продаваоца, — Министар Финансија и Грађевина својим данашњим рјешењем наредио је, да се одржи лицитација за давање искључивог права продаје соли у свим варошима, у којима постоје државни магацини монопола соли, као и у варошима и варошицама у којима поменути магацини не постоје т. ј. на: Андријевици, Ријеци, Виру, Данилову граду, Његушима, Цетињу, Грахову, Боану и Велимљу, у Колашину, Жабљаку (Језерима), Никшићу, Бару, Улцињу, Шавнику и Подгорици.

Лицитација ће се извршити 4. јула ове год. у канцеларијама Управа царинарица: андријевачке, ријечке, вирске, даниловградске, његушке, цетињске, граховске, жабљачке, никшићске, барске, улцињске и подгоричке и у канцеларијама капетанског суда: на Боану, Велимљу и у Шавнику, за продају соли у дотичним мјестима.

Лицитацијом ће се уступити искључиво право продаје соли специјалним продавцима, који ће по утврђеној цијени у односним варошима и варошицама продавати со, коју ће исти куповати искључиво у најближим солским магацинима.

Лицитанти могу бити лица, која мјесним комисијама претходно, прије почетка лицитације, поднесу документалне гаранције, да могу одговарати условима и обавезама, које се траже од продавца соли.

Ближа објашњења и услове заинтересирани видеће у гореозначеним канцеларијама, у којима ће се вршити лицитација.

Број 1695. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 4. јуна 1910. године, на Цетињу. 2—4

СТЈЕЧАЈ

Државна Штампарииа примаће на обучавање осам ученика под следећим условима:

1. Да је ученик свршио основну школу — са врло добрим успјехом — првијенство ће имати они, који су посјеђавали један или више разреда гимназије;

2. Да је потпуно здрав;

3. Да је доброг владања;

4. Да није млађи од 13 година.

5. Да мора становати на Цетињу.

Учење траје четири године, за које ће вријеме ученици примати на име издржавања и то: прве године учења по 10 перпера мјесечно; друге године по 15 перпера мјесечно; треће године по 20 перпера мјесечно и четврте године учења по 30 перпера мјесечно.

По свршетку четири године учења полагаће ученик испит, и по положеном испиту произвешће се за радника. —

Они ученици, који би показали особиту марљивост, способност и владање, могу бити проишведени за помоћнике радничке и прије навршетка четврте године, и имаће као такви плату од 40—45 перпера мјесечно.

Они родитељи или старатељи, који би имали вољу да њихова дјеца изуче штампарски рад, нека поднесу молбу Управи Држ. Штампариие, и уз молбу да приложе дјетињу потоњу школску свједоцбу, крштеницу и љекарско увјерење и то најдаље до 15. марта тек. год.

Број 114.

Цетиње, 17. фебр. 1910.

Управа Држ. Штампариие.

СЛИЈЕДИ ДОДАТАК

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Просвјете и Црквенијех Послова потребно је за идућу школску годину осам новијех наставника:

За Велику Државну Гимназију на Цетињу потребна су четири наставника и то: Два за српски језик и класичну филологију;

Један за математику и физику; и Један за историју и географију.

За подгоричку Гимназију потребна су два наставника и то:

Један за српски и њемачки језик и један за историју и географију.

За Богословско учитељску школу на Цетињу потребна су два наставника и то:

Један за богословске предмете и црквено пјевање и

Један за педагогику и философију.

Кандидати који се желе јавити на овај стјечај, дужни су Министарству поднијети пријаве и документа о својој спреми најдаље до 5. августа г. г. Уз пријаву дужни су означити, колико траже годишње плате. Од кандидата се тражи да су свршили најмање дипломски испит, а они који су положили проф. испит и већ служили као наставници имаће првијенство над осталима.

П. Бр. 1207. Из Канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова. 8. маја 1910. године. на Цетињу. 3,10

ПОЗИВ

Илија Филипов Матановић из Ђеклића у Црној Гори, ожењен у Биограду 1897. г. са Милицом рођеном Спасић; отпутовао је из Биограда 1899. године. Његова супруга Милица, против његове воље, остала је у Биограду.

Матановић се је обраћао онамошњим духовним властима у два пута, преко овдашње Консистирије, и Милицу позивао на заједнички брачни живот. Оба пута добивен је одговор, да се о пребивању њеном не може дознати.

На основу наведенога а према 236. чл. Устава православних Консистирија, овим се позива Милица рођена Спасић, а супруга Илије Ф. Матановића, да дође к свом супругу Матановићу на заједнички брачни живот — или у противном случају предстане овај Консистирији, ако би имала каквих разлога против тога — најдаље до 1. октобра ове године. Не испуни ли ни једно, ни друго, Консистирија ће о њиховом браку изрећи пресуду на штету њену.

Број 1318. А. 1908.—6.

Цетиње, 11. маја 1910. год.

3,3 Из Консистирије Цетињске.

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони за Књажевину Црну Гору, са назначеним цијенама, могу се добити на Цетињу у књижарама Мартиновић — Иванишевић; у Подгорици: у књижарама Коста К. Станића и Рундо — Загора; у Никшићу: у књижари Симата Гарчевића; у Велимљу: код Коста Миљанића.

1. Устав за Књ. Црну Гору, перп. 1—
2. Закон о редбе, упуства и др. за осн. школе перп. 2—
3. Закон о нар. школама перп. —50
4. Закон о судском поступку у грађанским парницама перп. 1—
5. Закон о штампи перп. —50
6. Кривични Закон перп. 2—
7. Општи Имовин. Закон перп. 4—
8. Закон о изборима народних посланика перп. —30
9. Закон о уређењу Државног Савјета перп. —30
10. Закон о пословном реду у Државном Савјету перп. —30
11. Закон о Министарској одговорности перп. —30
12. Закон о Експропријацији перп. —30
13. Закон о уређењу привредног Савјета перп. —20
14. Закон о привременом пословном реду у Народној Скупштини, перп. —40
15. Закон о јавнијем зборовима и удружењима перп. —20
16. Закон о држ. буџету перп. —30
17. Закон о парохијском свештенству перп. —50
18. Закон о јавним правозаступницима перп. —50
19. Трговачки Законик перп. —80
20. Закон о порезу на алкохолна пића и таксирању судских пресуда перп. —20
21. Закон о поступку судском у кривичним дјелима перп. 1:50
22. Закон о подјели, насељењу и уживању Бривске Горе перп. —30
23. Закон о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика перп. —30
24. Закон о административној подјели Црне Горе перп. —30
25. Закон о Устројству судова у Књ. Црној Гори перп. —30
26. Закон о измјенама у Кривичном Закону перп. —20

Број 152.

Цетиње, 11. марта 1910.

Управа Држ. Штампарије.

ОГЛАС

Посланство Краљевине Србије својим актом № 167 од 10. т. м. саопштава, да од сада увјерења, о сиромаштини и имовном стању ученика из Црне Горе, могу имати важности само ако су овјерена од стране Краљевског Посланства на Цетињу, — што се ставља заинтересованим на знање и управљање.

№ 1373. Из Канцеларије Књ. Министарства Иностраних Дјела, 18. јуна 1910. на Цетињу 1.6

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

Позива се Петар Благодитин Пејовић из Комана, који је у бјегству негде у иностранству, да најдаље до 15. септембра ове године, а најбоље 21. овог мјесеца у 8 сати изјутра, када ће се судити његовој саучесници Крстињи Раковој Радловић, предстане овом суду ради суђења по дјелима из §§ 153 и 204 Кривичног Законика, за која је Пејовић оптужен, стављен под суд и у истражни затвор, из којег је утекао 23. априла ове године. Не предстани Пејовић овом Обласном Суду до означеног рока, он ће га — пошто су његове кривиче већ ишлијежене — према § 294. Закона о поступку судском у кривичним дјелима судити и у његовом одсуству.

Број 612.—V.—1909.—32.

Цетиње, 9. јуна 1910. год.
Књ. Обласни Суд
Предсједник,
САВО П. ВУЛЕТИЋ.

2,3

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Милована В. Раичевића из Трпаче. Процијенена перпера 1775.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда — у три рока: 25. маја, 25. јуна и 25. септембра ове године, у три сата послје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности речене непокретности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, као и сви они који имају прече право купње, да се пријаве потписатог Суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) ливада и шума звана „Пејовић-ливада“ у простору од косе $\frac{3}{4}$, ливаде и њиве $\frac{1}{16}$ и шуме што може бити баштина рало 1. — Речена имовина је под натапање воде. Процијенена перпера 350; граници се земљама: Вуксана и Милована Раичевића, Радосава Војиновића, Радисава и Богдана Ивановића и сеоским путем.

2) њива и шума буква звана „Осоја“ у простору рало $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$ оранице, и шуме букове око 4 рала, од које се може пола окрчити, земља је под натапање воде. Процијенена перпера 550; граници се: комуном Виницима, потоком и земљом Јосифа Раичевића.

3) њива зв. „Долина“ у простору $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ и $\frac{1}{16}$ оранице и рало $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ шуме букове, што се може окрчити за баштину, земља је под натапање воде. Процијенена перпера 100; граници се земљама: Јосифа, Секула и Коста Раичевића, и земљом „Осојом“ истога.

4) њива звана „Брод“ у простору оранице рало $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ и 86 квадрат. метара. Земља је под натапање воде. Процијенена перпера 3000; граници се земљама: Вуксана и Милована Раичевића са двије стране, Милана Вукићевића, током ријеке и џадом.

5) комадић ливаде зван „Друм“ у простору од косе $\frac{1}{8}$ под натапање воде. Процијенена перпера 50; граници се ливадама: Вуксана, Милована, Секула и Јосифа Раичевића, коритом ријеке Трпачке и џадом.

6) комадић ливаде зван „Игрештак“ у простору од косе $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ ливаде, уз исто шуме букове око $\frac{3}{4}$, од косе, што може бити ливада. Процијенена перпера 60; граници се ливадама: Вуксана, Милована и Милете Раичевића и сеоским комуном.

7) ливада звана „Пољана“ у простору коса $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ ливада је под натапање воде. Процијенена перпера 350; граници се ливадама: Вуксана и Милована Раичевића, коритом ријеке Јеловице и потоком чавиним.

8) у ливаду звану „Шкану“ заједницу неколицине општинара у врх планине, у $12\frac{1}{2}$ коса, Милована педесет први дио не подјељит; процијенен његов дио перпера 15.

Број 670. ех 1910.—195.—1908.

У Трпачи, 7. маја 1910. године

Капетански Суд
капетан Стојан Вулевић.

Р.413.бр.228.2,3

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доле описана непокретност Муја Лалића из Махале у Зети. — Процијенена перпера 900.

Продаја ће се вршити у канцеларији потписатог суда — у три рока: 25. јуна, 25. јула и 25. октобра ове године у канцеларијско вријеме.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, као и сви они који имају прече право купње да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) оранице и испаше 2 рала у званом мјесту „Бријег Лалића“ граници: од истока пут, запада Симо Кољев, од сјевера Благо Стевов, од југа Миле Мараш.

2) испаше 1 рало у званом мјесту „Шијак“ граници: од истока комуна, од запада Ђиро Бојановић, од сјевера Јоко Кликовац.

Први комад процијенен перп. 800, а други 100. Број 308. ех 1910.—845.—1906.

Голубовци, 8. јуна 1910.

Капетански Суд
капетан Н. Вулевић.

Р.168.бр.422.1,1

ПОЗИВ

У извршењу рјешења потписатог суда од данас, број доњи, овим се позива онај, који је нашао уложену књижицу Народне Штедионице са Цетиња број 112. која гласи на суму уложену од стране Иване Никичине Ражнатовић у перпера 603.69 пара, да исту књижицу најдаље у року од 30 дана од данас преда овом Обласном Суду. У противном Суд ће важност те књижице накнадном својом одлуком анулирати и наредити, да Штедионица Ражнатовић издаде другу — сходно чл. 64. штедионичких правила.

Број 2272.—VI.—1910.—76.

Цетиње, 17. маја 1910. г.

Књ. Обласни Суд,
Предсједник,
Саво П. Вулевић.

Р.95.бр.378.2,3

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доле описана непокретност — кућиште — бившег командира Ананије Милачића са Цетиња, које је процијенено перпера 1326 и 44 паре.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, а за исту се одређују три рока и то: 23. јула, 23. августа и 23. новембра 1910. год.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијенене вриједности, а на трећем уступиће се понудиоцу највеће цијене.

Сваки који жели лиценитрати дужан је предходно положити у суд јемство 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају какво реално право, или право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Кућиште се налази у овој вароши у Скадарској улици (без броја), од којег је ограђено само прво ребро од доброг и тврдог материјала, а тај зид износи клафтера 11.75 цм.

Поменуто кућиште граници: од истока са кућом и баштом, која је такође некад била Ананије Милачића, од сјевера Скадарском улицом, од југа баштом истог кућишта, а од запада са кућом и баштом Стевана Крстичина Сјеклоће.

До кућишта се налази башта у простору од 172.68 квадрат. метара, која од југа и истока граници са земљом оф. Драга И. Мартиновића.

Број 1662 ех 1910.—VI.—1905.—3.

Цетиње, 18. јуна 1910. год.

Општински Суд
за предсједника, судија
Т. Милошевић.

Р.228.бр.425.1,1

ОГЛАС

Позивом на пресуду Књ. обласног суда у Цетињу од 15. маја ов. г. бр. 2282—IV.—1910.—258. Износи се на јавну продају непокретност Мићуна Улића из Ријеке, за намир дуга Зрна Андрина Марковића из истог мјеста.

Која је процијенена перп. 3000 (три хиљаде). Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, од 2 до 5 сати посље подне.

За продају се одређују три рока: први 10. јула други 10. августа и 10. децембра ове 1910. год.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ од процијенене вриједности; а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужикови повјерници.

Опис непокретности:

1) кућа двокатница, која садржи двије комаре, једну кухину и један магацин који се налази испод цијеле куће; која се налази у горњем дијелу вароши, у сљедећим границама: од истока кућом Митра Лабудова Ђурашковића, од запада, сјевера и југа општински пут.

Број 257.—43.—910.

У Ријеци, 9. јуна 1910. год.

Општински Суд
Предсједник,
кап Илија Шћеповић.

Р.185.бр.410.1,1

ПОЗИВ

У смислу рјешења потписатог суда, од 6. ов. мј. број и ознака доњи, овим се позива Стево Никлановић, односно његови наследници, из Сарајева, да се било лично, било пак преко свог законитог пуномоћника, пријаве овоме Суду најдаље до 15. јула тек. год., ради свентуалног доказивања свог наследства — заоставштине код Пера Никлановића — налазећи се при браћи Ратковићима у Бару.

У противном Суд ће донијети пресуду ма и на њихову штету.

Број 1139.—III.—1909. 42.

У Ст. Бару, 14. маја 1910. год.

Из Канцеларије
Књ. Обласног Суда

Р.87.з.бр.283.2,3

ОБЈАВА

Према разреду Одбора народних школа на Цетињу од 2. априла ове године, одобреном од стране надзорништва западне школске области 12. маја исте године под број 362., — потписана општинска управа отпочела је наплату школларине за прво полугође ове године, те се овим позивају сви грађани вароши Цетиња да исту изволе исплатити, а најдаље до 15. јула ове године.

Разрез школларине извршен је према „Упуству о вођењу школског рачуноводства“ Књ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова од 2. октобра 1907. год. број 4164., на непосредну порезу, од које се плаћа 25% на име школларине.

Исплата се прима у општинској благајни за вријеме канцеларијских часова прије и послје подне.

Број 716 ех 1910. В—1908—446.

Из канцеларије Управе општине вароши Цетиња. 15. јуна 1910. год.

на Цетињу. Р.125.бр.423.1,3

ИСПРАВКА

У додатку 23. броја „Гласа Црногорца“ од тек. године, у огласу о продаји непокретности Милована В. Раичевића у опису непокретности — тачка 4 за њиву „Брод“, погрешно је штампано: Процијенено перпера 3.000, а треба: Процијенено перпера 300. — што се овим исправља.

Број 978. ех 1910.

Из Канцеларије
Капетанског Суда.

П.п.бр.228.З.Н.1,1

ЛИЦИТАЦИЈА РУЈА

Позивају се сви они трговци из унутрашности или са стране, који желе Ријучке Нахије, нека се пријаве у канцеларији Општинске Управе на Ријеци, 11. јула ов. год. у 9 сати пред подне, којег ће се дана лицитација отворити, и понудиоцу највеће цијене уступити, а разумије се, кући морају имати кауцију, коју те подложити у папирима или у готову новцу.

Доставља се трговцима да ће ове 1910. године бити велика маса руја.

Општинари не траже од купца да им се плаћају трошкови за означени дан.

Ријека, 16. јуна 1910.

Предсједник Општине
капетан Илија Шћеповић.

Р.100.бр.427.1,3 са општинарима Ријучке нахије.

Приватни огласи

ПОЗИВ

НА
УЛИС III. КОЛА АКЦИЈА ПРВЕ НИКШИЋ. ШТЕДИОНИЦЕ

На основу рјешења IX редовне главне скупштине акционара Прве Никшићске Штедионице од 30. јануара 1909. год. отворен је од 2. фебруара 1909. год.

Улис на III. коло од 2000 акција по 100 круна

При упису полаже се на име уписане по 1 круна од сваке уписане акције. Уплата се врши постепено у недељним обрцима по 50 пара недељно рачунајући од 1. јануара 1909. год.

Упис се врши сваког редовног дана код Прве Никшићске Штедионице у Никшићу и њених филијала у Шавнику и Велимљу.

Уписнику и уплату треба слати поштанском упутицом или полагати за рачун Штедионице мјесним новчаним заводима

Пошто је остао врло мали број неуписаних акција, то се скреће пажња онима, који желе да допштану штедионички акционари, да се са уписом акција дојуре.

Прва Никшићска Штедионица.

Р. 140 број 215. 5,10

Јанко Спасојевић

ПРАВООСТАУПНИК — ПОДГОРИЦА

Yanko Spassojevitch

AVOCAT DEPUTÉ—PODGORITZA (Monténégro)

Р.10.бр.199.7 10

Дневно 20 до 50 круна

Може сваки без разлике заслужити, који се жели занимати са продајом једне добре ствари.

МАРЉИВЕ ОСОБЕ ДОБИВАЈУ И НАГРАДУ

Посао је сталан а особито повољан за Агенце Српске понуде треба слати на: Administraciu „Neue Fortuna“ Budapest, V., Börse Postfach 78.

Р.47.бр.256.4,6

ОГЛАС

Мој син Душан Симоновић, одбјегао је из Никшића још у марту мјесецу и напустио своју схајацијску радњу без мога знања, и тако се поскитао и одао лакоумном презадујењу и расипању моје имовине, са обзиром да ћу ја такве његове дугове

БАРСКО ДРУШТВО

Саобраћај жељезнице Бар—Вир-пазар и пловидбе по скадарском језеру.

Ред вожње почев од 18. јуна (1. јула) 1910. год.

П.п. бр. 248 1,1	ПОШТАНСКИ		ПОШТАНСКИ	
	Број 2.		Број 1.	
Бар	9-10	Вир-пазар	1-55	
Поповићи	9-16	Бољевићи	2-5	
Зупци	9-40	Лимљани	2-30	
Резервоар у Зупцима	10—	Дубрава	2-45	
Туђемиле	10-8	Суторман	3-25	
Суторман	10-45	Туђемиле	4—	
Дубрава	11-15	Резервоар у Зупцима	4-13	
Лимљани	11-32	Зупци	4-28	
Бољевићи	11-50	Поповићи	4-44	
*Вир-пазар	12-5	Бар	4-50	

Распоред пловидбе по Скадарском језеру.

А) ЛИНИЈА РИЈЕКА—ВИР (свакодневно)

Ријека	11-50	Вир-пазар	1-50
Вир-пазар	1-10	Ријека	3-20

Б) ЛИНИЈА ВИР—ПЛАВНИЦА—СКАДАР (свакодневно)

Вир-пазар	1-40	Скадар	9-30
Плавница	2-40	Плавница	12—
Скадар	5—	Вир-пазар	1—

Никоме и под никојим условима није дозвољено путовати без биљета.

Биљети за жељезницу продају се на станицама, они за параброде (вапоре) продају се на Виру код жељезничке станице а у другим пристаништима код дотичних агенција.

Путници који полазе са станица између Бара и Вира треба да купе биљете за вожњу од спроводника (кондуктора).

У дане доласка поштанских параброда у Бар, полазак поштанског воза број 2. моћи ће одоцнити до сати 11—.

* Послуживање у гостионици при жељезничкој станици.

Евентуални реклами публице моћи ће бити уписани у нарочитим за то одређеним књигама, које се налазе у жељезничким станицама и агенцијама пловидбе Барског Друштва.

Примједба: Да не би било неспоразума у времену кретања и доласка жељезнице и параброда, уре ће се рачунати према часовнику поштанско-телеграфске станице у Бару.

ТРГОВАЧКО ОРИЈЕНТАЛСКО ДРУШТВО

Анонимно Друштво. — Капитал од 3.000.000 франана
у злату потпуно уплаћен.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА РОБУ У БАРУ

Са сопственим стовариштима у слободној луци, агенцијама и стовариштима у Подгорици и у Скадру (Албанија) Комисијони и заступништва:

Агенција Парабродског Друштва
„Пуљије“ у Бару.

Централна Администрација Друштва је у Венецији. Банкарско Одјељење је у Цариграду са додатим Одјељењем робе за Левант (Исток)

П.п.бр.387. 2,24

НА ЗНАЊЕ

Ко нам унапријед пошаље половину новаца, добављамо књиге — према Распису Књ. Министарства Просвјете и Црквених Послова, од 30. маја 1908. број 1435 и дајемо у књигама нашег избора 10% попушта. А на књигама према Распису од 15. јуна 1908. број 2062 дајемо такође у књигама по нашем избору 30% сасвим чисте зараде.

Особиту пажњу скрећемо свима школским одборима, и одборима за народно просвећивање, на наш велики попуст, и молимо их да у своме сопственом интересу похитају са наруџбинама, које ћемо у краћем року извршити.

С поштовањем

Р.93.бр.328. 3,4 Књижара П. М. Калуђеровића.

НА ЗНАЊЕ

Продајем из слободне руке једно и по рало земље и пасиште око истога, које се налази у водаваље код Умаца ко би желио купити за готово или под сигурним јемством нека се пријави потписатом.

Цетиње, 18. маја 1910.

Р.43.бр.357. 2,4 Станица В. Пипер.

Ради знања. Извјештавам господу путника а нарочито моје муштерије да сам моју гостионичарску радњу премјестио у улицу Иванбегову у кућу господина Пера Гашића број 27. примам на храну и спавање са најумјеренијом цијеном. Молим за посјету.

Цетиње.
Р.41.бр.407. 2,6

С поштовањем
Димитрије Фатић.

СТЈЕЧАЈ

Црногорској Банци на Цетињу потребан је стручан књиговођа, пријенство имају они који су били у новчаним заводима. За услове и остало треба се обратити Банци.

Р.28.бр.389. 3,3

Црногорска Банка.

Ради знања

Овијем извјештавам поштовану публику, а нарочито моје муштерије, да сам обућарску радњу пренио у мојој кући, у Змајевој улици, број 12.

У исто вријеме чиним на знање, да сам исту радњу снабдио сваком врстом кожа и другејем потребнијем материјалом најбољег квалитета.

Радам сваковрсне ципеле и опанке. Израда брза и солидна. Цијене најумјереније.

Цетиње, 19. маја 1910.

С поштовањем

Мило Р. Иванишевић,
обућар.

Р. 64. бр. 362. 2,3

Продајемо

из слободне руке имовину нашег покојног оца попа Димитрије Радетића. Ова имовина налази се у Момишиће и Лужницу (Љешко-пољска капетанија.) У ову имовину има: у Момишиће седам рала орачнице и три рала косачице првога нумера, а у Лужницу шест рала косачице првога нумера.

На имању у Момишићима има кућа једнокатна тридесет и седам лаката дужине а десет ширине, покривена ћермидом, око исте засађено разно воће, ограђена авлијом, а поврх исте и са стране има пола косе ливаде.

Имање ће се уступити ко дадне полу новаца кад се имање погоди а половина биће на рокове.

Купац који би желио ово имање купити нека се пријави: који би био ближи Подгорици, поручнику Шћепану Лазовићу, а који би био ближи Цетињу, Милу Калуђеровићу.

Продаваоци имовине: шћери попа Димитрије Радетића.

Цетиње, 21. маја 1910.

Р.133.бр.364. 2,3

Златија и Јелена.

Дедер да се одморимо

у хладу укусно уређене

БАШТЕ

кафана „ЦРМНИЦА“

гдје је модерни нови намјештај

а може се добити разног пића, ликера и леденог пива; закуске, компота и др. слаткиша из познате фирме Etti у Бечу

П.п.бр.415. 2,3

ПОМАЖИМО НАШУ ИНДУСТРИЈУ

Потписатим част је до знања ставити: да смо у „Тари“ на половину колског пута између Подгорице и Колашина, установили прву парну Пилару за шетање горе, а тако исто да смо у Подгорици отворили депозит израђене горе за продају. У Депозиту, као и самој пилари имаћемо на продају: штица свих врста, греда, мулара, кантањела и једном ријечу све што спада у овој струци код нас се може поручити. Цијена је умјерена, а роба прве врсте, тако да је искључена конкуренција како страна тако и домаћа.

Ко жели да се за градњу куће снабдије добром дрвенаријом, нека се изволи обратити за депозит на адресу Стијовић—Подгорица и на фабрику: Бошковић—Колашин (коме је ће наручнице).

Молим г. г. потрошаче да нас удостоје својим поручинама.

П.п.бр.303.3,3 Бошковић & Стијовић.

ПОМАЖИМО НАШУ ИНДУСТРИЈУ

ANNINGER & CO
TRISTE

(Anninger & Co Trieste)
Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и ратних пушака.

Оригиналих Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, и сваке врсти. Нови илустровани ценовник, шаљемо на захтјев и бадава и франко.

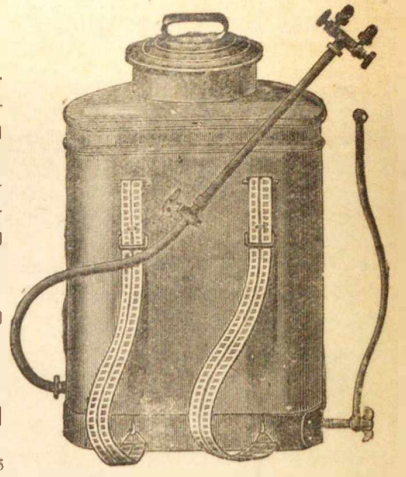
П. п. Бр. 293 16—20

ОБЈАВА

Јављам заинтересованијем да имама на продају разних штрцалака за крпољење лоза као и потребите дјелове за поправку, као и плавог камена.

ПЕТАР ДРЕЦУН

Цетиње.
П.п. бр. 277. 5,5

У неђељу 27. тек. мј. у 9 сати прије подне држаћу годишњи помен моме оцу

† попу Марку Мартиновићу
члану Цетиње. Консistorије

у цркви Св. Јована Крститеља у Баицама, што са овим чиним до знања покојниковим и мојим пријатељима и познаницима.

Бајице.

Р.44.бр.419. 1,1

поп Симо Мартиновић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног сина

† МАРКА И. ОСТОЈИЋА

који се послје кратког боловања пресели у вјечност 25. априла 1910. у Бугарској (Боруштици), у 20. години свог живота, сматрамо за дужност овим изјавити нашу захвалност, тамошњој браћи Глухо-дољанима, који покојника надгледаше, и сахранише у туђој земљи.

Поново хвала браћи Глухо-дољанима и Црмничанима, који покојника овамо ожалише и тугу нам ублажише.

Глухи-До, 1. јуна 1910.

Ожалошћени: отац Иво; мајка Мара; брат Петар са осталом породицом. Р.77.бр.417. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском велике жалости, која нас снађе губитком наше драге мајке

† СТАНЕ

која се 28. априла ове год. у 55. год. свога живота, послје 6 дана тешког боловања пресели у вјечност; не бисмо ни још поштеђени него нас изненада снађе поновна жалост смрћу нашег нигда незаборављеног оца односно брата

† Ника И. Вучерановића

који се 29. маја ове год. у 65. години свога живота послје 7 дана тешког боловања пресели у вјечност.

Те овим путем неможемо пропуштити а да најискреније не захвалимо нашој браћи Крњичанима, пријатељима и кумовима који учествоваше у нашој великој жалости.

Срдачна хвала, Лекићима, Вранинашима, Вучедабићима и Шестанима, који покојника оплакаше и до вјечне куће испратилише, и тим нам у неколико тугу ублажише.

Искрена хвала свима нашим пријатељима и познаницима, који нам телеграфски или писмено своје сеучешће изјавише и тим у неколико нам бол ублажише.

Крњице, 3. јуна 1910. год.

Ожалошћени: синови: поручик Марко, Лабуд, Блажо, Перо; шћер Велика; брат Крсто; снаха Маша и остала родбина. Р.162.бр.398. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег незаборављеног мужа, односно брата и стрица

† Ива Јовова Вукмановића

који се послје четворомјесечног боловања пресели у вјечност 31. прошлога мјесеца у 50. години свога живота, сматрамо за особиту дужност изјавити благодарност г. др Матановићу, који се најозбиљније заузимаше да покојнику притече у помоћ.

Искрена хвала Ристу Иванишевићу на заузимању приликом покојникове болести и смрти.

Захвални смо г. проти Матановићу, Мату Вукотићу, др-у Тому и Душану Иликовићу, Тому и Јовану Поповићу, Илији Роловићу, као и грађанству вароши Цетиња, обојег пола, на патњи до у дно Заграбља.

Особита хвала капетанима: Петру Лекићу и Илији Вујачићу, који са војницима Горњоцрмничког баталиона, покојника пречуваше и до Заграбља испратише.

Незаборавна хвала официрима: Ђурану Хајдуковићу, Николи Шћеповићу, Саву Хајдуковићу и Саву Вујачићу са Подгоранима, тако и потпоручику Ђукану са браћом Вукмановићима, који на глас смрти похиташе, те покојника у свом родном мјесту донијеше.

Хвала мјесном пароху Петру Хајдуковићу, који покојника до Обзовице предусрете, спровод му са ђацима увелича и до вјечне га куће испрати, као и покојниковим друговима Ђуру Гојнићу и Ђуру Бокану жандарима.

Благодари смо Љуботићанима, Грађанима, Глуходољанима, Сотонићима, Буквичанима, Брчелићанима, као и браћи Подгоранима, који у великом броју похиташе, покојника ожалише и до вјечне куће испратише.

Захвални смо капетанима: Милу и Луки Лекићу на писменим саучешћима.

Нека је свима, још једном вјечита хвала.

Подгор, 5. јуна 1910.

Ожалошћени: супруга Ивана; брат Лазар; синови: Илија и Васо са осталом родбином. Р.230.бр.414. 1,1